

Turap-1 2021

Inhoudsopgave

Hoofdpijnen Turap 1 2021	3
Bijlagen	5
Wijken Algemeen	5
S00 Bestuur, dienstverlening en financiën	7
S01 Veiligheid	12
S02 Bereikbaarheid	13
S03 Economie	14
S04 Onderwijs	15
S06 Participatie en armoedebestrijding	17
S07 Zorg.....	20
S08 Welzijn en inclusie.....	22
S09 Gezondheid en sport.....	24
S10 Klimaat en energie	26
S11 Ruimtelijke ontwikkeling	27
S12 Wonen en leefomgeving	29

Hoofdpijnen Turap 1 2021

In deze eerste Turap over 2021 zijn de verwachte financiële afwijkingen over het lopende jaar 2021 opgenomen. Deze komen naar voren vanuit de financiële vertaling van de autonome ontwikkelingen, de uitvoering van aangenomen moties en de ontwikkelingen in het bestaande beleid die voor het jaar 2021 worden voorzien. De afwijkingen die een structurele doorwerking hebben, komen in de Perspectiefnota ook naar voren. Daarnaast verwachten we een aantal incidentele effecten voor het jaar 2021. Deze zijn alleen in deze Turap-1 toegelicht.

Dit beeld laat op het totaal een positieve verrekening met de algemene reserve zien van € 8,1 miljoen. Dit beeld sluit aan bij de cijfers en toelichting zoals in de Perspectiefnota in het hoofdstuk Totaalbeeld is opgenomen.

	Begroting	Prognose	Afwijking	
	Stand April	Turap 1	Turap 1	
	2021			
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	753.748	759.750	6.002	N
Baten	727.989	744.854	16.865	V
Saldo lasten en baten	-25.759	-14.896	10.863	V
Toevoegingen aan reserves	37.022	40.494	3.472	N
Onttrekkingen aan reserves	62.780	63.516	736	V
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	25.758	23.022	-2.736	N
Prognose resultaat	-1	8.126	8.127	V

Bestuursrapportages en Turap

In de bestuursrapportages Zorg Dichterbij en Doorbraak naar Werk wordt gedetailleerde informatie gegeven over de voortgang en resultaten van de programma's. Deze bestuursrapportages zijn continu in ontwikkeling om de raad steeds betere instrumenten te geven om bij te sturen en te controleren.

In de Turaps wordt ook over de voortgang van de programma's gerapporteerd. In Turap-1 zijn dit alleen de financiële afwijkingen. In Turap-2 wordt ook de inhoudelijke voortgang aan de hand van de doelenboom weergegeven. Deze rapportage is minder gedetailleerd dan de bestuursrapportages. In deze Turap geven we in de bijlage bij de programma's S06 en S07 een korte toelichting over de financiële afwijkingen. In de bestuursrapportages is meer informatie over de voortgang op deze onderwerpen aangegeven.

Leeswijzer

Vanaf de Begroting 2021 is de presentatie van baten en lasten gewijzigd. De presentatie die in de begroting van 2021 is gebruikt, is doorgezet in deze Turap. Daarom wordt - in afwijking van eerdere Turaps - een positief bedrag gepresenteerd op het moment dat er sprake is van meer baten of meer lasten. Concreet betekent dit dat als er hogere lasten zijn, dit als een positief bedrag in de lasten is gepresenteerd. Dit veroorzaakt een nadeel voor de algemene reserve. Wanneer een negatief bedrag als afwijking in de lasten is gepresenteerd, betekent dit dat er sprake is van minder lasten, dus een voordeel voor de algemene reserve.

Wat betreft de baten werkt dit hetzelfde: een positieve afwijking in de baten betekent hogere baten en een voordeel voor de algemene reserve. Of een afwijking een voordeel of nadeel voor de algemene reserve veroorzaakt, is eveneens weergegeven in de kolommen in de bijlagen.

Daarnaast wordt dit jaar - in tegenstelling tot eerdere jaren - een begrotingswijziging voorgesteld bij Turap-1. Afwijkingen worden in de begroting gewijzigd wanneer deze onder één van de volgende situaties vallen:

- verrekeningen met bestemmingsreserves (conform doelen BR)
- overhevelingen tussen programma's (bijvoorbeeld extra middelen DU's of taakmutaties gemeentefonds op programma S00 die leiden tot extra lasten op andere programma's)
- wijzigingen die vaststaan en niet meer wijzigen in de rest van het jaar (bijvoorbeeld een afrekening, uitspraak op een bezwaarschrift)

Per afwijking is in de tabellen de nodige informatie verstrekt. Hieronder is per kolom aangegeven welke informatie wordt weergegeven:

C: Is de afwijking het gevolg van de coronacrisis

I/S: Is de afwijking incidenteel of structureel

AR/BR: Komt de afwijking ten gunste of laste van de algemene reserve (AR) of een bestemmingsreserve (BR)

B: Wordt de afwijking in de begroting verwerkt met bijgevoegde begrotingswijziging

Bijlagen

Wijken Algemeen

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand April 2021	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	209.432	208.637	795 V
Baten	24.779	24.779	0
Saldo lasten en baten	-184.653	-183.858	795 V
Toevoegingen aan reserves	1.388	1.388	0
Onttrekkingen aan reserves	2.003	2.003	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	615	615	0 N
Prognose resultaat	-184.038	-183.243	795 V

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	C	I/S	AR/ BR	B
Lasten	-795	V					
Sociale wijkteams (SWT)	-795	V					
Zorg	-1.300	V	WMO huishoudelijke ondersteuning	N	I	AR	N
Schuldienstverlening	350	N	Taakmutatie gemeentelijk schuldenbeleid Corona	N	I	AR	J
Armoedebelid	155	N	Taakmutatie bijzondere bijstand Corona	N	I	AR	J
Teams Leefomgeving(TLO)	0						
Baten	0						
Sociale wijkteams (SWT)	0						
Teams Leefomgeving(TLO)	0						
Toevoegingen aan reserves	0						
Sociale wijkteams (SWT)	0						
Teams Leefomgeving(TLO)	0						
Onttrekkingen aan reserves	0						
Sociale wijkteams (SWT)	0						
Teams Leefomgeving(TLO)	0						

WMO huishoudelijke ondersteuning, activerend werk en doelgroepenvervoer

Op het totale zorgbudget wordt, op basis van de huidige bestedingen en de aanname dat de afname van zorg weer op het niveau van voor de coronamaatregelen zal komen, een eenmalig voordeel van circa € 2,7 miljoen in 2021 verwacht. De ontwikkeling in de zorg is echter onzeker, het is mogelijk dat er sprake zal zijn van een inhaalvraag. Daarom is in 2021 vooralsnog rekening gehouden met € 1,4 miljoen extra zorgkosten en is ditzelfde bedrag als risico opgenomen voor 2022 en verder. Het resterend voordeel van € 1,3 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere kosten, onder andere als gevolg van coronamaatregelen op het gebied van Wmo begeleiding, activerend werk en doelgroepenvervoer (totaal € 800.000) en door de verschuiving van specialistische naar algemene voorziening huishoudelijke ondersteuning (€ 500.000).

Taakmutatie gemeentelijk schuldenbeleid corona

Dit betreft een taakmutatie uit het gemeentefonds: tegenover deze extra uitgaven worden gelden ontvangen van het Rijk. Deze baten zijn verantwoord in dit programma onder 'september- en decembercirculaire'.

Taakmutatie bijzondere bijstand corona

Dit betreft een taakmutatie uit het gemeentefonds: tegenover deze extra uitgaven worden gelden ontvangen van het Rijk. Deze baten zijn verantwoord in dit programma onder 'september- en decembercirculaire'.

S00 Bestuur, dienstverlening en financiën

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand April 2021	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	83.506	87.182	3.676	N
Baten	485.807	503.455	17.648	V
Saldo lasten en baten	402.301	416.273	13.972	V
Toevoegingen aan reserves	14.301	17.773	3.472	N
Onttrekkingen aan reserves	21.284	21.833	549	V
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	6.983	4.060	-2.923	N
Prognose resultaat	409.284	420.333	11.049	V

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	C	I/S	AR/ BR	B
Lasten	3.676	N					
Bedrijfsvoering	2.000	N	Formatie SB&R	N	I	AR	N
Bedrijfsvoering	425	N	Connectie: Prijscompensatie huidige contracten	N	S	AR	J
Automatisering	343	N	Connectie: opgave ICT: programma 2!Connect	N	I	AR	N
Automatisering	275	N	Bedrijfsvoering ICT	J	I	AR	N
Automatisering	251	N	Connectie: structurele doorwerking	N	S	AR	N
Publieke dienstverlening	188	N	Extra lasten open houden burgerzaken en Klantenservice	J	I	AR	N
Publieke dienstverlening	186	N	DU Extra kosten Tweede Kamerverkiezingen	N	I	AR	J
Publieke dienstverlening	150	N	Referendum Afval	N	I	AR	J
Automatisering	150	N	De Connectie: extra opdrachten, realisatie taakstellingen onder druk en extra kosten als gevolg van de crisis	J	I	AR	N
Bedrijfsvoering	150	N	Inclusieve gemeentelijke organisatie	N	S	AR	J
Publieke dienstverlening	140	N	Klantenservice	N	S	AR	N
Bedrijfsvoering	125	N	Hybride werken: structurele kosten	N	S	AR	N
Publieke dienstverlening	100	N	Aanpassen gemeentelijke websites	N	I	AR	N
Publieke dienstverlening	50	N	Klantenservice: inhuur	J	I	AR	N
Wijksturing en Wijkzaken	50	N	Addendum Coalitieakkoord (Wijkpanel)	N	I	AR	J
Raad	40	N	Addendum Coalitieakkoord (0,5 fte griffie)	N	I	AR	J
Bedrijfsvoering	26	N	Duurzaamheidsmaatregelen eigen gebouwen	N	I	AR	N
Financiën	-150	V	Dekking referendum Afval uit onvoorzien	N	I	AR	J
Financiën	-823	V	Actualisatie MIP	N	S	AR	N
Baten	17.648	V					
Financiën	16.799	V	September- en decembercirculaire gemeentefonds	N	I	AR	J
Financiën	1.700	V	Aanvullende compensatie Rijk corona	J	I	AR	N
Financiën	-401	N	Dividend BNG Bank	N	I	AR	J
Bedrijfsvoering	-450	N	Niet realiseren taakstelling verkoop panden	N	I	AR	J

Toevoegingen aan reserves	3.472	N					
Financiën	2.992	N	Actualisatie toevoeging BR Solvabiliteit	N	S	BR	J
Wijksturing en Wijkzaken	400	N	Addendum Coalitieakkoord (toevoeging BR burgerinitiatieven Sociaal Domein)	N	I	AR	J
Wijksturing en Wijkzaken	80	N	Addendum Coalitieakkoord (toevoeging BR burgerparticipatie)	N	I	AR	J
Onttrekkingen aan reserves	549	V					
Bedrijfsvoering	459	V	Vrijval reservering dubieuze debiteuren	N	I	BR	J
Wijksturing en Wijkzaken	90	V	Addendum Coalitieakkoord (onttrekking BR burgerparticipatie)	N	I	BR	J

Formatie SB&R

In de afgelopen jaren is een onevenwichtigheid ontstaan tussen de formatieve en daadwerkelijk ingezette capaciteit bij het cluster Strategie, beleid en regie (SBR). Hoewel het nadelige verschil tussen formatie en bezetting op totaal gemeentelijk niveau in grote mate wegvalt tegen vacatureruimte binnen andere clusters, vraagt deze ontwikkeling om aandacht. Er is een plan van aanpak opgesteld om de opgaven en de bezetting in verband met elkaar te bezien. De uitkomst van dit onderzoek kan verschillende kanten op. Van teveel of juist te weinig formatie in relatie tot de opgaven. Voor het jaar 2021 zijn er beperkte(re) sturingsmogelijkheden om de bezetting te beïnvloeden.

Connectie: Prijscompensatie huidige contracten

Als gevolg van nieuwe aanbestedingen en hercontractering van diverse lopende contracten (schoonmaak, beveiliging en postvoorziening) wordt De Connectie geconfronteerd met hogere prijsontwikkelingen die niet binnen de begroting van De Connectie kunnen worden opgevangen.

Connectie: opgave ICT: Project 2!Connect

Daar waar programma 1!Connect is gericht op het wegwerken van achterstanden en het op orde brengen van de basis, is 2!Connect daarnaast ook gericht op het bereiken van het CMM 2 niveau en het komen tot een geharmoniseerde ICT-omgeving. Het accent van de werkzaamheden ligt echter in de eerste jaren waardoor de kosten ook met name in de eerste jaren worden gemaakt.

Bedrijfsvoering ICT (impact corona)

De extra kosten als gevolg van corona die ten behoeve van de bedrijfsvoering worden gemaakt hebben voornamelijk betrekking op ICT. De uitrol van devices om tijd- en plaatsafhankelijk te werken (zoals laptops) wordt versneld doorgevoerd. ICT projecten worden noodgedwongen stilgelegd of opgeschort waardoor snijverlies ontstaat bij het opnieuw opstarten van de projecten. Daarnaast worden er op korte termijn extra voorzieningen getroffen ten aanzien van (digitale) (thuis)werkplekken, vergadervoorzieningen, laptops en beeldschermen. Bovendien zijn er extra uitgaven voor beveiliging en stijgen de prijzen van hardware als gevolg van de crisis.

Connectie: structurele doorwerking

De Connectie heeft in 2020 aanvullende werkzaamheden verricht als gevolg van de coronacrisis. Een deel van de kosten hiervan lopen structureel door naar 2021. Hierbij valt te denken aan de kapitaallasten voor de extra uitgegeven mobiele devices en de meerkosten van de GEM-ICTwerkomgeving.

Extra lasten open houden burgerzaken en Klantenservice (impact corona)

De coronacrisis leidt bij onze dienstverlening aan de Arnhemmers tot extra kosten en lagere inkomsten (minder leges). Onder andere als gevolg van het uitstellen van niet-prioritaire dienstverlening, minder huwelijken en de verlengde geldigheidsduur van rijbewijzen. Bij onze balies hebben we extra beschermende maatregelen getroffen. Ook zullen de belkosten naar verwachting hoger uitvallen door een toename van het aantal telefoontjes over onder andere de zelfstandigenregeling, afval en uitkeringen. Door het gratis telefoonnummer komen deze kosten voor onze rekening.

DU Extra kosten Tweede Kamerverkiezingen

Dit betreft een decentralisatie-uitkering: tegenover deze extra uitgaven worden gelden ontvangen van het Rijk. Deze baten zijn verantwoord in dit programma onder 'september- en decembercirculaire'. Voor het organiseren van de Tweede Kamerverkiezingen zijn extra kosten gemaakt om te voldoen aan de corona-maatregelen.

Referendum afval

Dit jaar is, tegelijk met de Tweede Kamerverkiezingen, een referendum over het afvalbeleid gehouden in Arnhem. Hiervoor zijn kosten gemaakt. Er waren bijvoorbeeld extra stembussen nodig, er was drukwerk nodig en er waren extra personele kosten. Deze kosten kunnen gedekt worden vanuit het budget onvoorzien.

De Connectie: extra opdrachten, realisatie taakstellingen onder druk en extra kosten als gevolg van de crisis (impact corona)

De Connectie heeft verschillende aanvullende opdrachten van de gemeente Arnhem gekregen die verband houden met corona. Te denken valt onder meer aan extra schoonmaak, de aanschaf van desinfecterende gels en aanpassingen (bewegwijzeringen/aanbrengen schermen) in de verschillende panden. De extra kosten die daarmee zijn gemoeid, zullen worden doorbelast. Verder bestaat het risico dat bepaalde projecten als gevolg van deze extra, onvoorzienbare werkzaamheden onder druk komen te staan.

Inclusieve gemeentelijke organisatie

Arnhem wil een diverse en inclusieve organisatie zijn. De afgelopen jaren zijn al stappen gezet, maar het realiseren van een diverse en inclusieve organisatie vraagt om het versnellen en intensiveren van de aanpak. Hiervoor zullen extra capaciteit en middelen nodig zijn, om onder andere een Diversity Officer aan te stellen (3 jaar € 100.000), inclusief leiderschap te stimuleren, diverse en inclusieve werving en selectie te versterken en een lerende organisatie te verstevigen (structureel € 50.000 voor aanpassen werkwijzen en processen). In 2021 wordt hiermee gestart.

Klantenservice

Vanaf het moment dat het nummer van de Klantenservice volledig gratis is geworden, zijn de telefoonkosten gestegen. Het volume aan binnenkomende gesprekken was in 2020 20% hoger dan in 2019. Het volledig gratis worden van het nummer zorgt er namelijk voor dat het voor de inwoners van Arnhem laagdrempeliger is om contact op te nemen met de gemeente. Ook blijft men langer in de wacht hangen. Daarnaast draagt het frequenter bellen met mobiele nummers bij aan een stijging van de telefoonkosten. We denken dat deze effecten structureel zijn. Verder heeft corona vanaf maart 2020 gezorgd voor extra telefoonverkeer met de gemeente Arnhem. De verwachting is dat het aanbod van telefonie ook de komende jaren hoog blijft door onder meer de vele veranderingen van beleid als consequentie van de corona-maatregelen, het thuiswerken en het groeiende aantal mensen dat afhankelijk is van een uitkering of TOZO. Bovendien kent Arnhem een groot aantal laaggeletterden en wordt de maatschappij complexer, wat kan bijdragen aan meer telefonische contacten met de gemeente. Gezien bovenstaande ontwikkelingen blijkt het budget voor telefoonkosten structureel ontoereikend. Op basis van de gerealiseerde telefoonkosten in 2020 voorzien we een knelpunt van € 140.000 voor 2021.

Hybride werken: structurele kosten

Door corona heeft iedereen ervaring opgedaan met een nieuwe realiteit van het werken. We werken thuis waar het kan en komen naar kantoor als dat echt nodig is. We willen de voordelen van het thuiswerken en de voordelen van het op kantoor werken vasthouden en verankeren. Dat wordt ook wel hybride werken genoemd. Kort gezegd betekent het daar werken waar de stad je nodig heeft en met de mensen waar het om gaat. Kantoor wordt meer een ontmoetingsplek en minder een kantoorplek waar je elke dag naar toe gaat. Het geeft de medewerkers meer flexibiliteit om hun dag in te delen en leidt tot minder reiskilometers en dus minder CO₂-uitstoot. De gemeente gaat dit hybride werken samen met een nieuw huisvestingsplan verder uitwerken. De structurele meerkosten voor het hybride werken bedragen € 275.000 en hebben voornamelijk betrekking op de inrichting van de thuiswerkplek. Om te voldoen aan goed werkgeverschap heeft de werkgever een zorgplicht naar de werknemers om een Arbo-technisch verantwoorde thuiswerkplek aan te bieden die voldoet aan de NEN-normeringen (bureau, stoel en verlichting). Binnen de begroting is structurele dekking gevonden van € 150.000. Hierdoor resteert een (structureel) knelpunt van € 125.000.

Aanpassen gemeentelijke websites

Sinds 2020 dienen websites en apps van overheden te voldoen aan wettelijke eisen met betrekking tot de toegankelijkheid. Deze eisen zijn ook van toepassing op organisaties waaraan wij het werk hebben uitbesteed (zoals verbonden partijen) en waarmee inwoners en ondernemers rechtstreeks digitaal interacteren. Van de ruim 25 websites voldoet momenteel alleen Arnhem.nl in redelijke mate aan de eisen. Voor de overige websites dient een inhaalslag gemaakt te worden. Elke drie jaar dient de digitale toegankelijkheid aangetoond te worden door een externe auditor. Voor de inhaalslag ontstaan extra kosten in 2021 van naar verwachting € 100.000. De kosten hebben betrekking op de auditering en doorvoeren van beperkte wijzigingen op de websites.

Klantenservice: inhuur

De begroting van Klantenservice kent op dit moment geen structureel budget voor inhuur. Om het toegenomen aanbod aan telefoon goed aan te kunnen, is het nodig dat er in 2021 tijdelijk (extra) externe medewerkers ingehuurd kunnen worden. In 2022 moeten er middelen gereserveerd worden in verband met het opnemen van telefoongesprekken voor opleidingsdoeleinden. Dit als onderdeel van de doorontwikkeling van de afdeling. In het eerste kwartaal van 2021 wordt het plan van aanpak 'Verbetering Klantcontacten' aangeboden aan de gemeenteraad. Zie hiervoor ook het item Klantenservice doorontwikkeling Klantencontacten. De ambitie die in het plan wordt neergelegd, is om de afdeling Klantenservice een proactieve partner van de klant te laten zijn (de ogen en oren van de klant). Een realistische begroting maakt hier onderdeel van uit.

Addendum Coalitieakkoord

Op 24 maart hebben de fracties GroenLinks, VVD, PvdA en Arnhem Centraal een addendum op het coalitieakkoord Arnhem 2018-2022 gepresenteerd. In deze Turap zijn de financiële gevolgen op de begroting weergegeven, die in het lopende jaar een effect hebben.

De betrokkenheid van Arnhemmers bij de gemeente vinden wij belangrijk; de gemeente is er voor de inwoners. Daarom gaan we nog meer werken aan burgerparticipatie. Dit doen we bijvoorbeeld door meer bekendheid te geven aan activiteiten die de gemeente organiseert. We introduceren een digitaal wijkpanel om mensen beter de kans te bieden mee te praten en mee te denken over onderwerpen die hen raken. We onderschrijven het belang van bewonersondersteuning. Dit blijven we daarom de komende jaren mogelijk maken. De gemeenteraad neemt besluiten die inwoners raken. De afstand tussen de gemeenteraad en de inwoners van Arnhem willen wij zo klein mogelijk maken. Dit vraagt om een goede verbinding tussen de lokale politiek en de inwoners. We breiden de capaciteit op de griffie hierom uit met een communicatiemedewerker (0,5 FTE).

We creëren een bestemmingsreserve Burgerparticipatie. Deze vullen we met in totaal € 330.000. Dit doen we in 2021 met € 125.000 per jaar vanuit het programma S00 Bestuur, dienstverlening en financiën. Eerder is vanuit de BR Bedrijfsvoering twee keer € 300.000 overgeheveld naar dit programma voor de inzet van bestuursadviseurs. Dit vullen we deels niet in. Hiermee besparen we € 125.000 per jaar. Daarnaast zetten we vanuit de algemene reserve € 80.000 in 2021 in.

We vullen de bestemmingsreserve Burgerinitiatieven Sociaal Domein aan tot maximaal € 525.000. De verwachting is dat er na 2021 nog € 125.000 in de bestemmingsreserve zit. Vanuit de algemene reserve wordt dit met € 400.000 aangevuld in 2021.

Duurzaamheidsmaatregelen eigen gebouwen

We nemen maatregelen binnen onze eigen gebouwen om onze CO2-reductie doelen te halen. Deze worden grotendeels uit de bestaande budgetten van de betreffende afdelingen en programma's gefinancierd, zoals ook in het Klimaatplan is beschreven. Er is jaarlijks € 800.000 beschikbaar voor het nemen van maatregelen om onze panden te verduurzamen, waarbij de randvoorwaarde is dat het via energiebesparing moet worden terugverdiend. Niet alle maatregelen die genomen worden naar aardgasloos en energieneutraliteit zijn terug te verdienen, zoals isoleren van de schil van de gebouwen en installatie-aanpassingen. Zeker bij oudere gebouwen is verduurzamen een stuk lastiger. Gemiddeld blijkt 37% van de maatregelen die uit dit budget gefinancierd worden niet binnen de levensduur terugverdiend kunnen worden.

Actualisatie MIP

Voor de Perspectiefnota is de meerjareninvestingsplanning (MIP) geactualiseerd. Van alle investeringen waarover reeds een besluit genomen is, is bekeken of de begrote reeks aan kapitaallasten nog actueel is. Van diverse investeringen is het uitvoeringstempo aangepast. Dit kan diverse oorzaken hebben zoals personele wisselingen of capaciteit. Het is gebruikelijk dat niet alle investeringen hun oorspronkelijk geplande investeringsritme volgen. Daarom wordt over het geheel van de investeringen een deel planningsrealisme geraamd om hier op het totaal rekening mee te houden. De actualisatie van de bestaande investeringen levert in 2021 een voordeel op van € 0,8 miljoen.

September- en decembercirculaire gemeentefonds

De Begroting 2021 is gebaseerd op de raming van het gemeentefonds zoals voor Arnhem volgt uit de meicirculaire 2020. Inmiddels zijn de septembercirculaire en decembercirculaire 2020 ontvangen en doorgerekend. Daaruit volgt een stijging van het accres ten opzichte van mei 2020 en zijn diverse maatstaven geactualiseerd. Daarnaast is er in de september- en decembercirculaire een aantal nieuwe taakmutaties en decentralisatieuitkeringen (DU's) opgenomen, welke overgeheveld worden aan het beleidsveld ter dekking van de kosten die op dat terrein gemaakt worden. Per saldo resteert voor de algemene middelen een voordeel van € 8,9 miljoen. Hierin is ook de eind maart toegekende aanvullende rijkscompensatie voor de coronacrisis opgenomen. Op diverse programma's in deze Turap staan daar knelpunten tegenover. In de impactanalyse corona die

periodiek wordt geactualiseerd, wordt een totaalbeeld gegeven van de knelpunten, risico's en compensatie corona.

Aanvullende compensatie Rijk corona (impact corona)

Het Rijk heeft voor een aantal beleidsvelden compensatie aangekondigd die nog niet is meegenomen in de laatste publicatie van 26 maart. Dit betreft onder andere de parkeerinkomsten. Voor de totale compensatie van de parkeerinkomsten heeft het Rijk € 150 miljoen gereserveerd. Vorig jaar was dit € 100 miljoen. Deze compensatie wordt in de meicirculaire verwacht. We verwachten hieruit circa € 1,7 miljoen te ontvangen.

Dividend BNG Bank

De BNG Bank heeft het resultaat over 2020 bekendgemaakt. Aan de aandeelhouders wordt voorgesteld om een dividend van € 1,81 per aandeel uit te keren. In de Arnhemse begroting is over 2021 een dividend van de BNG Bank van 1,3 miljoen geraamd. Het voorstel komt voor Arnhem neer op een totaal dividend van € 0,9 miljoen. Dit levert een nadeel van € 0,4 miljoen.

Niet realiseren taakstelling verkoop panden

In de begroting is voor een reeks van jaren een taakstelling op de verkoop van gemeentelijke panden opgenomen. In 2021 is voor het laatst een taakstelling (€ 450.000) in de begroting opgenomen. Deze taakstelling is echter onhaalbaar omdat er momenteel geen panden in de verkoop zijn en er tevens geen zicht op te verkopen panden is.

Dit zal zeer waarschijnlijk leiden tot een nadeel ten laste van het jaarresultaat 2021.

Actualisatie toevoeging BR Solvabiliteit

De toevoeging aan de Bestemmingsreserve (BR) Solvabiliteit wordt geactualiseerd om hem op het niveau te brengen waarmee alle activa in gemiddeld 20 jaar zouden kunnen worden afgeschreven (voor de daadwerkelijke afschrijving wordt de afschrijvingstabel gebruikt). Hierbij wordt gerekend met alle reeds geactiveerde investeringen en de investeringen die zijn opgenomen in het MIP. Voor ieder jaar wordt het verschil berekend tussen de begrote afschrijvingen enerzijds en één twintigste deel van de boekwaarde van de investeringen (reeds geactiveerd en MIP) verminderd met het saldo van de BR Solvabiliteit (dat binnen deze berekening beschikbaar is voor de extra afschrijving) anderzijds. Wanneer de begrote afschrijvingen lager zijn, moet het verschil toegevoegd worden aan de BR Solvabiliteit. Deze berekeningswijze is vastgesteld in de financiële verordening.

Doordat in ieder begrotingsjaar tot en met 2025 investeringen plaatsvinden neemt de boekwaarde van de investeringen toe. Hierdoor stijgt ook het jaarlijkse bedrag dat voor afschrijvingen bestemd wordt. Als gevolg van met name de investeringen in een aantal schoolgebouwen die afgelopen jaar en dit jaar geactiveerd worden, stijgt de boekwaarde, terwijl deze activa over meer dan 20 jaar worden afgeschreven. Hierdoor ontstaat een fors gat tussen begroot en benodigd, waardoor extra gedoteerd moet worden aan de BR Solvabiliteit in 2021 (€ 3,0 miljoen).

Vrijval reservering dubieuze debiteuren

Eens in de paar jaar werd op basis van een steekproef op het vorderingenbestand de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren bepaald. Bij jaarrekening 2018 is een nieuwe steekproef gedaan. Op basis van die steekproef en in afstemming met de accountant bleek een voorziening van € 9,0 miljoen toereikend, waardoor ten opzichte van de vorige positie van € 10,6 miljoen een voordeel werd gerealiseerd van € 1,6 miljoen. Ook is besloten dat de steekproefmethode in 2019 vervangen zou worden door een betrouwbaarder berekening. Omdat onzekerheid bestond over de benodigde hoogte van de voorziening op basis van die nieuwe berekening is de vrijval van € 1,6 miljoen gereserveerd in de BR Bedrijfsvoering. In 2019 bleek een groot deel niet nodig voor dit doel en is € 1,1 miljoen ingezet voor de kosten rondom transformatie Werk en Inkomen (besloten in Turap-2 2019). Het resterende bedrag kan vrijvallen naar de algemene reserve.

S01 Veiligheid

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand April 2021	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	19.428	19.761	333 N
Baten	2.935	2.935	0
Saldo lasten en baten	-16.493	-16.826	-333 N
Toevoegingen aan reserves	72	72	0
Onttrekkingen aan reserves	1.847	1.847	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	1.775	1.775	0 N
Prognose resultaat	-14.718	-15.051	-333 N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	C	I/S	AR/ BR	B
Lasten	333	N					
Openbare orde en veiligheid	175	N	Aanpak mensenhandel	N	S	AR	N
Openbare orde en veiligheid	158	N	Inzet ODRA op handhaving noodverordening en voor jeugd- en jongerenwerk / straatwerk	J	I	AR	N
Baten	0						
Toevoegingen aan reserves	0						
Onttrekkingen aan reserves	0						

Aanpak mensenhandel

Onlangs heeft de Nationaal Rapporteur Mensenhandel een landelijk beeld gegeven van de aard en omvang van deze problematiek. Daarin kwam Arnhem nadrukkelijk aan de orde als een van de steden waar dit probleem zeer nadrukkelijk speelt. We hebben hierin op het onderwerp mensenhandel en criminele uitbuiting een inhaalslag als Arnhem te maken (zowel in de bestuurlijke als in de strafrechtelijke aanpak) en tegelijkertijd zijn er ook onderwerpen die in de periferie spelen (Wet regulering prostitutie, aanpak seksuele intimidatie) die in deze om extra aandacht vragen. De afgelopen jaren is veel op het vlak van de aanpak van mensenhandel gedaan via externe middelen. Deze middelen zijn nu gestopt en daarmee ontstaat voor de voortzetting van de aanpak van mensenhandel en uitbuiting een knelpunt.

Inzet ODRA op handhaving noodverordening en voor jeugd- en jongerenwerk / straatwerk (impact corona)

Vanuit ODRA en welzijnsorganisatie wordt ingezet op het handhaven van de noodverordening die geldt in verband met de corona-crisis. Voor het grootste deel worden daarbij werkzaamheden die nu niet meer uitgevoerd worden als gevolg van de corona-crisis ingewisseld met meer toezichhoudend werk.

S02 Bereikbaarheid

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand April 2021	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	21.467	23.567	2.100	N
Baten	7.683	7.683	0	
Saldo lasten en baten	-13.784	-15.884	-2.100	N
Toevoegingen aan reserves	7.246	7.246	0	
Onttrekkingen aan reserves	8.044	8.044	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	798	798	0	N
Prognose resultaat	-12.986	-15.086	-2.100	N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	C	I/S	AR/ BR	B
Lasten	2.100	N					
Mobiliteit: incl duurzame mobliteit	2.100	N	Terugloop parkeerinkomsten	J	I	AR	N
Baten	0						
Toevoegingen aan reserves	0						
Onttrekkingen aan reserves	0						

Terugloop parkeerinkomsten (impact corona)

Op basis van de actuele gegevens van P1-parkeerbedrijf is er een duidelijke afname van parkeerinkomsten. Dit heeft zich in 2020 ook voorgedaan. Op basis van de bezettingsgraad op straat, in de garages en het aantal naheffingen is de verwachte impact voor heel 2021 berekend.

S03 Economie

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand April 2021	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	6.670	7.040	370 N
Baten	990	897	93 N
Saldo lasten en baten	-5.680	-6.143	-463 N
Toevoegingen aan reserves	120	120	0
Onttrekkingen aan reserves	250	250	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	130	130	0 N
Prognose resultaat	-5.550	-6.013	-463 N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	C	I/S	AR/ BR	B
Lasten	370	N					
Economische Zaken / Acquisitie	370	N	Taakmutatie re-integratie corona van S06	N	I	AR	J
Baten	-93	N					
Economische Zaken / Acquisitie	-93	N	Lagere huren horeca	J	I	AR	N
Toevoegingen aan reserves	0						
Onttrekkingen aan reserves	0						

Taakmutatie re-integratie corona van S06

Op programma S06 is de totale afwijking toegelicht die ontstaat bij de middelen re-integratie. Op programma S06 worden deze lasten gerealiseerd en de baten worden op S00 gepresenteerd (taakmutatie in het gemeentefonds). Een deel van deze taakmutatie (€ 370 duizend) wordt besteed op dit programma S03, vanwege de nauwe samenhang tussen werk en economie.

Lagere huren horeca (impact corona)

Recente gerechtelijke uitspraken m.b.t. horeca-huren geven aan dat ook van de verhuurder wordt verwacht dat deze een deel van de contractueel overeengekomen huurbedragen schrappt. De uitspraak geeft aan 50% gedurende de lockdown-periode en 25% korting als er sprake is van een beperkte openstelling. Voor de door de gemeente verhuurde horeca-panden wordt ingeschat dat over het 1ste halfjaar 2021 € 93.000 korting gegeven zal worden.

S04 Onderwijs

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand April 2021	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	19.356	19.505	149 N
Baten	2.466	2.401	65 N
Saldo lasten en baten	-16.890	-17.104	-214 N
Toevoegingen aan reserves	8.264	8.264	0
Ottrekkingen aan reserves	6.922	6.922	0
Saldo toevoegingen en ottrekkingen	-1.342	-1.342	0 N
Prognose resultaat	-18.232	-18.446	-214 N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	C	I/S	AR/ BR	B
Lasten	149	N					
Onderwijs (incl. biblioth, volksuni)	500	N	Inventarisatie en aanpak opgelopen onderwijsachterstanden	J	I	AR	N
Onderwijs (incl. biblioth, volksuni)	149	N	DU aanpak laaggeletterdheid	N	I	AR	J
Onderwijs (incl. biblioth, volksuni)	-500	V	Inventarisatie en aanpak opgelopen onderwijsachterstanden	J	I	AR	N
Baten	-65	N					
Onderwijs (incl. biblioth, volksuni)	-65	N	Compensatie eigen bijdrage peuteraanbod, SMI en Voorschoolse Educatie (VE)	J	I	AR	N
Toevoegingen aan reserves	0						
Ottrekkingen aan reserves	0						

Inventarisatie en aanpak opgelopen onderwijsachterstanden (impact corona)

Door het sluiten van de kinderopvang en scholen hebben veel kinderen waarschijnlijk een achterstand opgelopen en zeker veel meegemaakt. Bij het weer opstarten van school na de zomervakantie, is het aan de professionals om te zien wat deze kinderen nodig hebben. We hebben met besturen kinderopvang en onderwijs een Arnhemse Aanpak Onderwijs, om hier samen de schouders onder te zetten. De extra inzet kan op meerdere domeinen; onder schooltijd, met verlengde leertijd, in de thuissituatie en in de vakantieperiodes. De Zomerscholen VVE en PO zijn het eerst gerealiseerde speerpunt, er komt ook een Herfstschool. Een projectleider gaat de Arnhemse Aanpak trekken. Bij het Rijk is door de schoolbesturen een subsidieaanvraag gedaan voor extra ondersteuning op de Arnhemse scholen.

Voor het voortgezet onderwijs en MBO kan aanspraak gemaakt worden op de al bestaande incidentele subsidieregeling Gelijke Kansen. Ook de tweede lockdown heeft weer grote impact. Door het sluiten van de kinderopvang en scholen hebben veel kinderen een (nog grotere) achterstand opgelopen en zeker veel meegemaakt.

Het is nog niet inzichtelijk welke kosten het totaal aan speerpunten met zich meebrengt. Dat is ook weer afhankelijk hoe lang de tweede lockdown duurt en welke impact dit heeft. Besturen, PAS en gemeente hebben gezamenlijk € 1 miljoen toegezegd voor de Arnhemse Aanpak. Het deel dat de gemeente financieel bijdraagt wordt bekostigd vanuit de middelen voor het onderwijs achterstanden beleid (de OAB-middelen).

DU aanpak laaggeletterdheid

Dit betreft een decentralisatie-uitkering: tegenover deze extra uitgaven worden gelden ontvangen van het rijk. Deze baten zijn verantwoord onder programma S00 onder 'september- en decembercirculaire'.

Compensatie eigen bijdrage peuteraanbod, SMI en Voorschoolse Educatie (VE) (impact corona)

Dit betreft de vergoeding van de eigen bijdrage van ouders die gebruik maken van de gemeentelijke regelingen: peuteraanbod, SMI en Voorschoolse Educatie (VE).

S06 Participatie en armoedebestrijding

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand April 2021	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	182.422	174.611	7.811 V
Baten	118.054	118.054	0
Saldo lasten en baten	-64.368	-56.557	7.811 V
Toevoegingen aan reserves	554	554	0
Onttrekkingen aan reserves	5.556	5.743	187 V
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	5.002	5.189	187 V
Prognose resultaat	-59.366	-51.368	7.998 V

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	C	I/S	AR/ BR	B
Lasten	-7.811	V					
Werk en Inkomen	2.104	N	Taakmutatie aanvullend pakket re-integratie corona	N	I	AR	J
Werk en Inkomen	1.303	N	DU Crisisdienstverlening corona	N	I	AR	J
Werk en Inkomen	1.124	N	Taamutatie impuls re-integratie corona	N	I	AR	J
Werk en Inkomen	250	N	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)	J	I	AR	N
Schulddienstverlening	95	N	Taakmutatie gemeentelijk schuldenbeleid corona	N	I	AR	J
Schulddienstverlening	47	N	Schulddienstverlening	J	I	AR	N
Werk en Inkomen	-370	V	Taakmutatie re-integratie corona naar S03	N	I	AR	J
Werk en Inkomen	-900	V	Taakmutatie re-integratie corona naar S08	N	I	AR	J
Werk en Inkomen	-1.000	V	Extra kosten re-integratie	J	I	AR	N
Werk en Inkomen	-1.224	V	WSW actualisatie	N	I	AR	N
Werk en Inkomen	-3.140	V	Werk: herstelagenda en landelijke middelen	N	I	AR	N
Werk en Inkomen	-6.100	V	BUIG actualisatie	N	S	AR	J
Baten	0						
Toevoegingen aan reserves	0						
Onttrekkingen aan reserves	187	V					
Inclusie	187	V	Vrijval jongerenperspectieffonds	N	I	BR	J

Taakmutatie aanvullend pakket re-integratie corona

Dit betreft een taakmutatie uit het gemeentefonds: tegenover deze extra uitgaven worden gelden ontvangen van het Rijk. Deze baten zijn verantwoord in dit programma onder 'september- en decembercirculaire'.

DU Crisisdienstverlening corona

Dit betreft een decentralisatie-uitkering uit het gemeentefonds: tegenover deze extra uitgaven worden gelden ontvangen van het Rijk. Deze baten zijn verantwoord in dit programma onder 'september- en decembercirculaire'.

Taakmutatie impuls re-integratie corona

Dit betreft een taakmutatie uit het gemeentefonds: tegenover deze extra uitgaven worden gelden ontvangen van het Rijk. Deze baten zijn verantwoord in dit programma onder 'september- en decembercirculaire'.

Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) (impact corona)

Het kabinet heeft een nieuwe regeling aangekondigd in verband met corona. Tonk is een noodmaatregel voor huishoudens die door omstandigheden in ernstige financiële problemen dreigen te komen. De regeling loopt van 01-01-2021 tot 01-07-2021. De impact van deze regeling is nog niet bekend.

Taakmutatie gemeentelijk schuldenbeleid corona

Dit betreft een taakmutatie uit het gemeentefonds: tegenover deze extra uitgaven worden gelden ontvangen van het Rijk. Deze baten zijn verantwoord in dit programma onder 'september- en decembercirculaire'.

Schulddienstverlening (impact corona)

Mede als gevolg van de corona-crisis worden er meer aanvragen voor schulddienstverlening verwacht. Daartoe is de personele bezetting tijdelijk (tot 1 juli 2021) uitgebreid.

Taakmutatie re-integratie corona naar S03 en S08

Een deel van de ontvangen gelden inzake de taakmutatie re-integratie corona worden besteed op programma S03 en S08.

Extra kosten re-integratie (impact corona)

Als gevolg van corona krijgen we waarschijnlijk op termijn te maken met een groter bijstandsbestand en zal meer moeten worden ingezet om mensen naar werk te begeleiden. Gelet op de onzekerheden over de duur van de crisis en de economische situatie daarna is het nog lastig hier een goede meerjarige inschatting van te maken. We zien inmiddels wel dat het rijk met aanvullende financiering richting gemeenten komt die vooralsnog voor 2021 toereikend lijkt. Daarom kan het financiële effect dat we eerder opnamen in 2021 van € 1,0 miljoen komen te vervallen. We nemen dit nog wel als risico op in het gemeentelijke risicoprofiel.

WSW actualisatie

Er stromen geen nieuwe WSW-ers meer in. De kosten voor de huidige groep sw-medewerkers lopen nog jarenlang door, deze zijn niet beïnvloedbaar. De Rijksbijdrage is niet dekkend voor deze kosten. De meerjarige financiële consequenties van deze rijkskorting zijn gedekt in de begroting. Onlangs heeft de MGR de concept gewijzigde begroting 2021 en de concept begroting 2022 gedeeld. De gerealiseerde uitstroom over 2020 is groter geweest dan begroot. Dit leidt tot een incidentele terugbetaling over 2020.

Werk: Herstelagenda en landelijke middelen

We investeren in Arnhemmers die direct of indirect worden getroffen door de corona-crisis. Hiervoor hebben we een actieplan 'Arnhems Actieplan Werk' opgesteld en deze wordt binnenkort aangeboden aan uw raad. De totale beoogde (incidentele) inzet komt op dit moment voor de periode 2021-2023 uit op € 8,1 miljoen.

De inzet vanuit het actieplan wordt gedekt uit de extra middelen die bij de meerjarenbegroting zijn toegevoegd aan het programma Participatie en armoedebestrijding vanuit de Arnhemse herstelagenda coronacrisis voor investeren in werk (€ 5,7 miljoen voor de periode 2021-2024) en vanuit de rijksmiddelen die bij de decembercirculaire 2020 beschikbaar zijn gesteld aan gemeenten (€ 4,1 miljoen voor 2020 en 2021). We blijven daarnaast de komende tijd ook actief kijken naar mogelijkheden om andere middelen die beschikbaar komen, bijvoorbeeld vanuit Europa of extra middelen vanuit het rijk, te benutten.

Met de beoogde inzet voor 2021-2023 zoals nu geraamd, hebben we niet alle beschikbare middelen nodig. Ook vindt er een verschuiving plaats van de middelen over de jaren heen. Er kan per saldo € 1,1 miljoen vrijvallen. Zie ook onderstaande tabel.

Middelen vs. inzet bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	Totaal
Beschikbare middelen*	6.340	2.300	600	9.240
Beoogde inzet	3.200	3.175	1.725	8.100
Saldo	3.140	-875	-1.125	1.140

*Bij de beschikbare middelen 2021 zijn ook de rijksmiddelen uit 2020 opgeteld.

Gezien de onzekerheden rondom economische ontwikkelingen door de corona-crisis en de invloed hiervan op ons bijstandsbestand is het van belang de inzet goed te monitoren en bij te sturen waar nodig. Bij Turap-2 2021 informeren we de raad over de uitvoering van het actieplan en stellen we waar nodig bij. Bij de jaarrekening 2021 maken we de uiteindelijke realisatie van het actieplan in 2021 inzichtelijk.

Naast deze lokale middelen zijn er door het rijk regionale middelen ter beschikking gesteld voor crisisdienstverlening voor 2020 en 2021. Voor onze arbeidsmarktregio gaat het vooralsnog in totaal om € 1,8 miljoen voor Arnhem als centrumgemeente die via de decembercirculaire 2020 beschikbaar zijn gekomen. Deze middelen zijn een-op-een beschikbaar voor de regio en bedoeld voor specifieke doeleinden. We voegen deze middelen in 2021 toe aan het programma Participatie en armoedebestrijding.

Buig actualisatie

Op 3 juli 2019 heeft de raad ingestemd met het programmaplan 'Doorbraak naar Werk' en het realistisch en actueel begroten van BUIG (gebundelde uitkeringen). Zoals ook vermeld in de raadsbrief "Gebundelde uitkering (BUIG) 2020 en 2021" van 27-10-2020 wordt de bijgestelde raming voor 2022 en verder meegenomen in de Perspectiefnota 2022. De bijstelling van 2021 zou worden meegenomen in verzamelbesluit 1 van 2021. Gezien de definitieve realisaties over 2020 nog niet bekend waren, heeft deze verwerking nog niet plaats kunnen vinden. De bijstelling over 2021 loopt daarom mee in Turap-1 2021.

Vrijval jongerenperspectieffonds

Bij de analyse van de bestemmingsreserves in de Begroting 2021 is uit de bestemmingsreserve Jongerenperspectieffonds € 0,7 miljoen vrijgevallen. Hiervoor in de plaats is een structureel budget van € 0,3 miljoen in de Begroting 2021 opgenomen om jongeren met hun problematische schulden te ondersteunen. Voor 2020 stond er een onttrekking uit de bestemmingsreserve begroot van € 0,2 miljoen. Dit saldo resteerde nog in de reserve. De kosten voor 2020 zijn echter via de exploitatie gelopen. Hierdoor kan dit bedrag in 2021 alsnog vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. De reserve kan hiermee ultimo 2021 worden opgeheven. Dit besluit zal bij de Begroting 2022 aan de raad worden voorgelegd.

S07 Zorg

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand April 2021	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	54.443	54.363	80 V
Baten	4.940	4.940	0
Saldo lasten en baten	-49.503	-49.423	80 V
Toevoegingen aan reserves	628	628	0
Onttrekkingen aan reserves	2.865	2.865	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	2.237	2.237	0 N
Prognose resultaat	-47.266	-47.186	80 V

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	C	I/S	AR/ BR	B
Lasten	-80	V					
Zorg	175	N	Meerkostenregeling Jeugdwet en Wmo	J	I	AR	N
Zorg	20	N	Extra locaties beschermd wonen en jeugdzorg voor inwoners en kinderen met corona	J	I	AR	N
Zorg	-275	V	Droombankje	N	I	AR	J
Baten	0						
Toevoegingen aan reserves	0						
Onttrekkingen aan reserves	0						

Meerkostenregeling Jeugdwet en Wmo (impact corona)

Organisaties kunnen directe meerkosten bij de uitvoering van de Jeugdwet en Wmo als gevolg van de coronacrisis declareren bij gemeenten. De regeling loopt (vooralsnog) van maart t/m december 2020. Arnhem is centrumgemeente voor de regio. Het rijk heeft voor de uitvoering van deze regeling middelen beschikbaar gesteld via de DU's maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. Deze middelen zijn grotendeels ingezet voor de meerkosten in de maatschappelijke opvang. Het is onzeker of deze middelen ook kostendekkend zijn voor de meerkosten in het zorgdomein omdat nog niet alle declaraties zijn ingediend. Voor doelgroepenvervoer geldt dat in de intelligente lockdown 80% van de niet gereden ritten is doorbetaald, deze regeling is voor het gehele jaar doorgetrokken als het gaat om vraagafhankelijkvervoer en routevervoer naar dagbesteding. Inmiddels wordt leerlingenvervoer en jeugdwetvervoer voor 100 % gereden, dus vervalt de 80% regeling. Voor 2021 wordt op dit onderdeel een nadeel van € 25.000 verwacht.

Extra locaties beschermd wonen en jeugdzorg voor inwoners en kinderen met corona (impact corona)

Er zijn door aanbieders van beschermd wonen en jeugdzorg (onder andere RIBW en Lindenhout) extra locaties geopend om inwoners en kinderen met corona te kunnen opvangen die door de omstandigheden niet meer op hun huidige adres kunnen blijven wonen. Ook is er de mogelijkheid voor kinderen om 24uurs begeleiding thuis te ontvangen (zodat ze thuis in quarantaine kunnen blijven als hun ouders opgenomen moeten worden). Inschatting

van de impact 2021 is uitgaande van de situatie begin 2021. Naar verwachting zal het Rijk dit compenseren in 2021.

Droombankje

Vanuit programma zorg worden gelden overgeheveld naar programma S08 welzijn en inclusie voor Het Droombankje. Zie voor verdere toelichting programma S08.

S08 Welzijn en inclusie

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand April 2021	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	21.109	27.500	6.391	N
Baten	768	768	0	
Saldo lasten en baten	-20.341	-26.732	-6.391	N
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	
Onttrekkingen aan reserves	750	750	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	750	750	0	N
Prognose resultaat	-19.591	-25.982	-6.391	N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	C	I/S	AR/ BR	B
Lasten	6.391	N					
welzijn	1.840	N	DU Vrouwenopvang	N	I	AR	J
Welzijn	1.400	N	Extra locaties maatschappelijke opvang voor inwoners zonder corona	J	I	AR	N
Welzijn	1.247	N	Inzet Sociaal en Mentaal Welzijn en Leefstijl	J	I	AR	N
Welzijn	900	N	Taakmutatie re-integratie corona van S06	N	I	AR	J
Welzijn	314	N	DU Brede aanpak dak- en thuislozen	N	I	AR	J
Welzijn	275	N	Droombankje	N	I	AR	J
Welzijn	250	N	Steunverlening aan organisaties die door corona in hun voortbestaan bedreigd worden	J	I	AR	N
Welzijn	165	N	DU Uitstapprogramma prostituees	N	I	AR	J
Baten	0						
Toevoegingen aan reserves	0						
Onttrekkingen aan reserves	0						

DU Vrouwenopvang

Dit betreft een decentralisatie-uitkering: tegenover deze extra uitgaven worden gelden ontvangen van het rijk. Deze baten zijn verantwoord onder programma S00 onder 'september- en decembercirculaire'.

Extra locaties maatschappelijke opvang voor inwoners zonder corona (impact corona)

Naast de reguliere opvang voorzieningen is een andere locatie geopend om opvang en hulpverlening conform de richtlijnen van RIVM te verlenen. Het gaat om opvang op een cruiseschip. Met de huidige ontwikkelingen is de verwachting dat het passagiersschip minimaal voor een half jaar in 2021 nodig zal zijn voor opvang en hulpverlening conform de richtlijnen van RIVM. Er moet rekening gehouden worden met een overgangperiode van drie maanden. Opvang moet anders georganiseerd worden, zodat afstand 1,5 meter handhaven en 1 of 2 persoonskamers voor daklozen mogelijk is. Inzet is op het versneld realiseren van geschikte woningen voor

daklozen, zodat met minder opvangcapaciteit (maar ruimer opgezet) volstaan kan worden. Uitstroom van het passagierscruiseschip is afhankelijk van de snelheid van het realiseren van woningen en van de mate van instroom van nieuwe daklozen.

Inzet Sociaal en Mentaal Welzijn en Leefstijl (impact corona)

De coronacrisis heeft impact op het sociaal en mentaal welzijn van mensen in alle lagen van de bevolking. Er is vanuit het Rijk een nieuw maatschappelijk steunpakket ontwikkeld dat zich richt op sociaal en mentaal welzijn en een gezonde leefstijl. Het kabinet wil samen met de gemeenten maatregelen treffen om de directe effecten van het sociaal en mentaal welbevinden van kwetsbare groepen en negatieve gezondheidseffecten van de noodzakelijke corona maatregelen zoveel mogelijk in goede banen te leiden en verdere schade te voorkomen. Doel van dit steunpakket is het verminderen van de langdurige gevolgen van deze coronaperiode op het sociaal en mentaal welbevinden en gezondheid. Het betreft incidentele middelen, voor tijdelijke intensivering. Het pakket bestaat uit drie actielijnen:

1. Intensivering initiatieven welzijn voor de jeugd;
2. Intensivering initiatieven welzijn kwetsbare groepen;
3. Intensivering initiatieven gezonde leefstijl.

Vooralsnog is de impact bij dit programma opgenomen, maar deze kan ook een relatie hebben met andere programma's. De inkomsten zijn opgenomen op programma S00 bij het gemeentefonds.

Taakmutatie re-integratie corona van S06

Op programma S06 is de afwijking toegelicht van taakmutaties waarvan de lasten op S06 gemaakt gaan worden en de baten op S00 gepresenteerd worden. Een deel van deze taakmutatie (€ 900.000) wordt besteed op dit programma S08, vanwege de samenhang tussen werk & inkomen en welzijn.

DU Brede aanpak dak- en thuislozen

Dit betreft een decentralisatie-uitkering: tegenover deze extra uitgaven worden gelden ontvangen van het rijk. Deze baten zijn verantwoord onder programma S00 onder 'september- en decembercirculaire'.

Het Droombankje

Stichting Het Droombankje heeft voor de tweede helft van het jaar 2020 een incidentele subsidie ontvangen, conform het collegebesluit van 30 juni 2020. Met het genomen collegebesluit is voor 2021 e.v. vastgesteld dat bij een nieuwe aanvraag voor 2021 e.v. een structurele begrotingswijziging nodig is. Echter, er is gezien de korte periode (derde en vierde kwartaal 2020) waarin Het Droombankje actief is in de Maatschappelijke Opvang-keten meer tijd nodig om vast te kunnen stellen of stichting Het Droombankje structureel toegevoegd kan worden aan de MO keten. Daarom is voor 2021 opnieuw een incidentele subsidie verleend. De incidentele subsidieverlening van € 275.000 aan stichting Het Droombankje voor 2021 komt ten laste van de vrij te vallen middelen voor ambulante begeleiding Wmo. In de loop van dit jaar wordt duidelijk of Het Droombankje structureel wordt gesubsidieerd, dit zal dan ter besluitvorming worden voorgelegd. De kosten worden gedekt met budget dat overkomt van programma S07 Zorg.

Steunverlening aan organisaties die door corona in hun voortbestaan bedreigd worden (impact corona)

Op basis van een afwegingskader kan door de gemeente steun worden verleend aan sportverenigingen, cultuurinstellingen, welzijnsorganisaties, buurthuizen en aan initiatieven die een rol vervullen in de sociale samenhang in wijken. Hierbij wordt uitgegaan van steunverlening gedurende de periode 1 mei 2020 tot 1 mei 2021. De over deze periode hiervoor te verlenen steun wordt gemaximeerd tot € 250.000. De kosten worden zoveel als mogelijk gedekt uit bestaande budgetten binnen de desbetreffende beleidsvelden. In 2020 is hierop geen beroep gedaan, dit is doorgeschoven naar 2021. Vooralsnog is de impact bij dit programma opgenomen, maar deze kan ook een relatie hebben met andere programma's.

DU Uitstapprogramma prostituees

Dit betreft een decentralisatie-uitkering: tegenover deze extra uitgaven worden gelden ontvangen van het rijk. Deze baten zijn verantwoord onder programma S00 onder 'september- en decembercirculaire'.

S09 Gezondheid en sport

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand April 2021	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	20.511	20.781	270 N
Baten	2.935	2.935	0
Saldo lasten en baten	-17.576	-17.846	-270 N
Toevoegingen aan reserves	354	354	0
Onttrekkingen aan reserves	260	260	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-94	-94	0 N
Prognose resultaat	-17.670	-17.940	-270 N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	C	I/S	AR/ BR	B
Lasten	270	N					
Publieke gezondheid	120	N	Rookvrije tegels	N	I	AR	J
Sport	83	N	Exploitatie Bethaniënstraat en de Opmaat	N	S	AR	J
Sport	67	N	Kunstgrasvelden	N	I	AR	N
Baten	0						
Toevoegingen aan reserves	0						
Onttrekkingen aan reserves	0						

Rookvrije tegels

Om uitvoering te kunnen geven aan de eerder door de Raad aangenomen motie 'Op naar een rookvrije generatie' zijn vorig jaar extra middelen beschikbaar gesteld. Het betreft hier de eenmalige kosten voor het plaatsen van rookvrije tegels en borden bij kinderspeelplaatsen (€ 120.000).

De uitvoering hiervan vindt echter pas in het eerste deel van dit jaar plaats. Helaas zijn deze middelen niet meegelopen in de budgetoverheveling en heeft dit tot een voordeel voor de algemene middelen geleid in 2020. Aangezien de kosten pas dit jaar worden gemaakt, ontstaat er in 2021 een nadeel voor de algemene middelen.

Exploitatie Bethaniënstraat en de Opmaat

In de exploitatie van de sporthallen Bethaniënstraat en De Opmaat bestaat een structureel knelpunt op het saldo van de subsidie en de kostprijsdekkende huur. Voor het jaar 2021 ontstaat een knelpunt van € 83.000.

Kunstgrasvelden

In de vorige Perspectiefnota hebben we budget gekregen om een natuurgrasveld te veranderen in een kunstgrasveld. Afgelopen woensdag 13 januari is een motie aangenomen waarin de raad het college opdraagt om de alternatieven voor SBR infill (de huidige methode) van een kunstgrasveld te onderzoeken, bij de eerstvolgende renovatie dan wel aanleg van een nieuw kunstgrasveld. De eerstvolgende renovatie is dus al op zeer korte termijn (is nu in gang gezet). Vermoedelijk zal uit het onderzoek blijken dat milieuvriendelijkere

alternatieven duurder zijn dan dat nu in budget is voorzien. Het college kan ervoor kiezen de oude SBR infill methode te hanteren, of meer budget toe te kennen en voor een milieuvriendelijker alternatief te gaan. Uit het onderzoek is gebleken dat een infill van maaskurk momenteel het milieu het minst belast. Dit vraagt om een extra uitgave van € 67.000. De jaarlijkse extra onderhoudskosten van € 5.000 worden door het Sportbedrijf gedekt.

S10 Klimaat en energie

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand April 2021	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	5.487	5.612	125 N
Baten	473	473	0
Saldo lasten en baten	-5.014	-5.139	-125 N
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	3.200	3.200	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	3.200	3.200	0 N
Prognose resultaat	-1.814	-1.939	-125 N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	C	I/S	AR/ BR	B
Lasten	125	N					
Duurzaamheid	125	N	Participatieproces NemiA	N	I	AR	N
Baten	0						
Toevoegingen aan reserves	0						
Onttrekkingen aan reserves	0						

Participatieproces nemiA

Het realiseren van de energietransitiedoelen binnen de gemeente Arnhem loopt via het programma New energy made in Arnhem 2020-2030 en de daarvoor gereserveerde formatie en middelen. Voortvloeiend uit het Klimaatakkoord krijgen gemeenten, provincies en waterschappen er extra nieuwe taken bij, met bijhorende extra lasten in de bestuurlijke en ambtelijke uitvoering. Om beter inzicht te krijgen in de impact van de uitvoering van het akkoord, hebben het Rijk en decentrale overheden de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) om advies gevraagd. In zijn onderzoek concludeert de ROB onder andere dat de uitvoeringslasten voor gemeenten in 2022 € 450 miljoen bedragen en deze oplopen tot € 599 miljoen in 2024. De ROB adviseert de kosten voor gemeenten en provincies in de periode 2022-2024 te bekostigen via een brede doeluitkering, maar het is nog niet zeker of dit ook daadwerkelijk gaat gebeuren.

Het afgelopen jaar bevestigt dat de wijkgerichte energietransitie zoals door de raad is vastgesteld een grote participatieve inspanning vraagt. Dit wordt door bovenstaand onderzoek bevestigd. Het proces in de wijken loopt ondanks corona voorspoedig en de inwoners vragen om continuering daarvan. Om hier, als onderdeel van de doelstellingen uit NEMiA in de wijken, invulling aan te kunnen geven is vooruitlopend op eventuele bijdragen vanuit het rijk een extra jaarlijkse inspanning op participatie gebied geraamd van € 125.000 in 2021. Bestaande uit inzet participatiemiddelen zoals energieloket, participatiemanagers en energiecoaches. Indien het kabinet komt met aanvullende middelen kan dit bedrag terugvloeien naar de algemene middelen.

S11 Ruimtelijke ontwikkeling

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand April 2021	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1
Bedragen x € 1.000			
Middelen			
Lasten	36.753	36.752	1 V
Baten	29.963	29.963	0
Saldo lasten en baten	-6.790	-6.789	1 V
Toevoegingen aan reserves	2.516	2.516	0
Onttrekkingen aan reserves	5.658	5.658	0
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	3.142	3.142	0 N
Prognose resultaat	-3.648	-3.647	1 V

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	C	I/S	AR/ BR	B
Lasten	-1	V					
Ruimtelijke Ordening en Omgevingswet	800	N	Woonboten Nieuwe Haven	N	I	AR	J
Ruimtelijke Ordening en Omgevingswet	170	N	Leegloop personeel Projecten (PIM)	J	I	AR	N
Openbare ruimte	50	N	Toename WOB-verzoeken bij anterieure overeenkomsten en planologische voorbereidingsbesluiten	N	S	AR	N
Ruimtelijke Ordening en Omgevingswet	29	N	DU Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	N	S	AR	J
Ruimtelijke Ordening en Omgevingswet	-1.050	V	Uitkering Rijk Bethanienstraat	N	I	AR	J
Baten	0						
Toevoegingen aan reserves	0						
Onttrekkingen aan reserves	0						

Woonboten Nieuwe Haven

Op 8 juli 2020 heeft de gemeenteraad de visie op de Nieuwe Haven vastgesteld. De ontwikkeling van de Nieuwe Haven tot bedrijfshaven, betekent ook dat ervoor is gekozen om de woonfunctie van de haven te beëindigen. Voor 15 woonboten met ligplaats in de nieuwe Haven is daarom ingezet op uitkoop of een andere oplossing. Voor acht woonboten met ligplaats is het op dit moment al gelukt tot een oplossing te komen. Het betreft 6 keer uitkoop en 2 keer verplaatsing naar een bestaande ligplaats buiten Arnhem. De afwikkeling hiervan is naar verwachting medio 2021 afgerond. Voor 7 boten met ligplaats is op dit moment nog geen oplossing.

Voor de beëindiging van de woonfunctie is € 3,5 miljoen in de begroting opgenomen. Dit is aanvankelijk als volgt over de jaren verdeeld; € 1,15 miljoen in 2020 (waarvan € 0,895 miljoen via budgetoverheveling jaarrekening 2020 naar 2021), € 0,8 miljoen in 2021, € 0,8 miljoen in 2022 en € 0,8 miljoen in 2023. Aangezien medio 2021 al voor de helft van de woonboten een oplossing is gevonden komt het tempo en de verdeling over de jaren niet met

elkaar overeen en is het nodig om in 2022 en 2023 begrote budgetten naar voren te halen. Bij eerdere behandeling in de raad is ook aangegeven dat de verdeling van het budget over de jaren geen belemmering mag vormen. We halen de reeds beschikbare budgetten voor de woonboten naar voren door € 0,8 miljoen uit 2022 te verschuiven naar 2021 en € 0,75 miljoen uit 2023 te verschuiven naar 2022.

Leegloop personeel Projecten (PIM) (impact corona)

PIM en OR werken met een flexibele schil waardoor effecten op de leegloop gedeeltelijk kunnen worden opgevangen. Door met name het niet kunnen maken van rendabele uren doordat kinderen niet naar school konden en thuis bleven, ontstaat echter wel een nadeel.

Toename WOB-verzoeken bij anterieure overeenkomsten en planologische voorbereidingsbesluiten

Bij de realisatie van projecten voor derden (waaronder anterieure en andere overeenkomsten) worden er steeds vaker WOB-verzoeken ontvangen. Punt van zorg daarbij is dat niet alle kosten ook verhaald kunnen worden op de projectontwikkelaar aangezien het gaat om publiekrechtelijke zaken. WOB-verzoeken zorgen voor extra uren. De inschatting is dit jaarlijks om ongeveer € 25.000 aan ureninzet gaat. Deze kosten leiden tot overschrijdingen en worden daardoor ten laste van de algemene middelen gebracht.

Om ongewenste ontwikkelingen in de stad tegen te houden is het soms noodzakelijk om een planologisch voorbereidingsbesluit te nemen. Te denken valt bijvoorbeeld aan de zorgbewoners in de Paasbergflat en de aanpak van splitsing en verkamering. Er is geen dekking in de begroting beschikbaar voor deze uren. De kosten die de gemeente maakt voor deze besluiten kunnen niet bij een eigenaar/initiatiefnemer worden neergelegd. Er is naar verwachting € 25.000 per jaar nodig om hiervoor expertise in te huren.

DU Versterking omgevingsveiligheidsdiensten

Dit betreft een decentralisatie-uitkering: tegenover deze extra uitgaven worden gelden ontvangen van het Rijk. Deze baten zijn verantwoord in dit programma onder 'september- en decembercirculaire'.

Uitkering Rijk Bethaniënstraat

Voor de sanering van de grondwal aan de Bethaniënstraat is een specifieke uitkering van het Rijk van € 1,05 miljoen beschikbaar gekomen. Met deze uitkering is in de begroting nog geen rekening gehouden.

In de begroting is een budget opgenomen van € 3,9 miljoen voor de sanering en herinrichting van de Bethaniënstraat. Dit budget komt voor € 1,66 miljoen uit de inzet van de algemene reserve.

Nu de specifieke uitkering beschikbaar is gekomen, kan de begrote inzet van de algemene reserve met € 1,05 miljoen verlaagd worden van € 1,66 miljoen naar € 0,61 miljoen.

S12 Wonen en leefomgeving

Financiële afwijkingen

	Begroting Stand April 2021	Prognose Turap 1	Afwijking Turap 1	
Bedragen x € 1.000				
Middelen				
Lasten	37.671	38.946	1.275	N
Baten	39.814	39.189	625	N
Saldo lasten en baten	2.143	243	-1.900	N
Toevoegingen aan reserves	371	371	0	
Onttrekkingen aan reserves	3.304	3.304	0	
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	2.933	2.933	0	N
Prognose resultaat	5.076	3.176	-1.900	N

Onderwerp	Totale afwijking (x €1.000)	V/N	Toelichting	C	I/S	AR/ BR	B
Lasten	1.275	N					
Openbare ruimte	900	N	Extra activiteiten afvalinzameling	J	I	AR	N
Openbare ruimte	150	N	Terugval in verleende vergunningen Openbare Ruimte	J	I	AR	N
Openbare ruimte	100	N	Extra kosten Toezicht en Handhaving	J	I	AR	N
Openbare ruimte	100	N	Mogelijke vertraging en/of meerkosten beheer en groot onderhoud / projecten Openbare ruimte	J	I	AR	N
Openbare ruimte	25	N	Openbare ruimte klaarmaken voor coronagerelateerde maatregelen	J	I	AR	N
Baten	-625	N					
Openbare ruimte	-625	N	Lagere inkomsten afvalstoffenheffing	N	I	AR	N
Toevoegingen aan reserves	0						
Onttrekkingen aan reserves	0						

Extra activiteiten afvalinzameling (impact corona)

Voor 2021 zullen de corona-effecten ook merkbaar zijn rondom de extra activiteiten afvalinzameling. De verwachte effecten zijn: extra grofvuil op te halen, extra grof vuil gebracht naar ABS en verwijderen van grofvuil bijgeplaatst bij containers. De inzameling van papier zal in geheel 2021 nog met professionele krachten plaatsvinden waarbij de compensatie van de vrijwilligers in stand blijft.

Terugval in verleende vergunningen Openbare Ruimte (impact corona)

Minder inkomsten zijn te verwachten door een terugloop in vergunningen en ontheffingen. Daarnaast zit er een risico in het (al dan niet deels) compenseren van leges voor vergunningen die niet meer van toepassing zijn. Voor 2021 is de verwachting dat tot aan de zomer minder dan normaal vergunningen wordt verleend, maar dat er een inhaalslag daarna komt. Per saldo is de verwachting dat corona voor 2021 een negatieve impact heeft voor de opbrengsten uit verleende vergunningen.

Extra kosten Toezicht en Handhaving (impact corona)

Er wordt intensief toezicht gehouden op de naleving van de beperkende maatregelen juist ook in de weekenden, dit leidt tot hogere kosten. Daarnaast worden extra voorzieningen getroffen voor toezicht en handhaving. Voor 2021 is de verwachting dat extra ondersteuning bij Toezicht en Handhaving nodig blijft en dat mogelijk ook een rol gespeeld gaat worden bij ondersteuning van vaccinaties. Het bedrag is gebaseerd op een inschatting voor de eerste helft van 2021.

Mogelijke vertraging en/of meerkosten beheer en groot onderhoud / projecten Openbare ruimte (impact corona)

Bij een langere duur of een hogere impact kan door ziekte en afwezigheid een deel van het dagelijks beheer en onderhoud stil komen te liggen. Tevens is het risico dat er tijdens de werkzaamheden meerkosten als gevolg van corona in rekening gebracht worden om aan de coronamaatregelen te voldoen.

Openbare ruimte klaarmaken voor coronagerelateerde maatregelen (impact corona)

Het ondersteunen/adviseren op gebied van inrichting van de openbare ruimte voor coronagerelateerde maatregelen.

Lagere inkomsten afvalstoffenheffing

Het aanbod van betaalde zakken blijft binnen diftar achter op begroting. Hierdoor krijgt de gemeente minder inkomsten terwijl de hoeveelheid restafval niet navenant daalt. Uitgaande van de verwachting dat per 1 juni op basis van de uitkomst van het referendum overgegaan wordt op een nieuw systeem, wordt een nadelig resultaat van € 625.000 over 2021 verwacht.